

KHỞI NGHIỆP HƯỚNG ĐẾN CỘNG ĐỒNG SẼ LÀ XU THẾ

Theo đại diện Trung tâm Hỗ trợ sáng kiến phục vụ cộng đồng CSIP, khái niệm doanh nghiệp xã hội đang ngày càng được nhìn nhận rõ ràng và có sức lan tỏa, giúp giải quyết các vấn đề bức thiết của xã hội.

Thách thức phát triển bền vững tại Việt Nam

Các quốc gia đang phát triển phải đối mặt với nhiều vấn đề về ô nhiễm môi trường, đói nghèo, thiên tai, sự bất cập về giáo dục, y tế... Việt Nam không phải ngoại lệ, đặc biệt trong bối cảnh hội nhập kinh tế và cuộc cách mạng 4.0 diễn ra mạnh mẽ.

Nông nghiệp là ngành điển hình chịu ảnh hưởng nặng bởi biến đổi khí hậu, với những hình thái thời tiết cực đoan, hạn mặn, nước biển dâng... Các ngành nông nghiệp và chế biến thực phẩm gây ra hiệu ứng nhà kính cao và thải ra lượng rác thải ngày càng lớn. Đa phần sản xuất tại nước Việt Nam ở quy mô nhỏ, phân tán, chưa áp dụng công nghệ vào các khâu triệt để... Điều này đặt ra yêu cầu về những mô hình kinh doanh mới, thích ứng cao với biến đổi khí hậu, bảo tồn và sử dụng tiết kiệm, hiệu quả tài nguyên, giảm thiểu và xử lý rác thải hữu cơ và vô cơ trong nông nghiệp.

Ô nhiễm môi trường như nước thải, không khí, ô nhiễm nguồn nước và đất đai đang có nguy cơ tăng nhanh ở Việt Nam, do các hoạt động nông lâm ngư nghiệp, sản xuất, du lịch dịch vụ, sinh hoạt thiếu mục tiêu bền vững. Xử lý rác thải rắn cũng là một trong những thách thức lớn nhất ở Việt Nam, đặc biệt là rác thải công nghiệp, rác thải y tế và rác thải sinh hoạt. Cơ chế quản lý tại nguồn hay phân loại và xử lý rác thải độc hại còn tồn tại nhiều bất cập.

Du lịch là ngành mũi nhọn của Việt Nam với mục tiêu năm 2025 đạt tổng doanh thu 45 tỷ USD, đóng góp 10% GDP cả nước. Tuy nhiên, ngành này đang đứng trước thách thức không nhỏ như phát triển điểm đến thiếu tính bền vững, gây ảnh hưởng không tốt tới môi trường tự nhiên và văn hóa bản địa. Đây cũng là ngành có lượng phát thải gây hiệu ứng nhà kính cao, phát sinh chất thải từ các cơ sở kinh doanh và du khách chưa được thu hồi hay xử lý triệt để.

Sáng kiến kinh doanh nhằm giải quyết các vấn đề xã hội

Theo đại diện Trung tâm CSIP, những vấn đề xã hội trên là yếu tố thúc đẩy các giải pháp sáng tạo và đổi mới ra đời.

“Khởi nghiệp hướng đến cộng đồng là một xu thế tất yếu vì bản chất của khởi nghiệp đổi mới sáng tạo là phục vụ cộng đồng tạo ra các giá trị gia tăng và bền vững cho xã hội, đất nước”, bà Phạm Kiều Oanh, sáng lập CSIP nhận định. Trong đó, kinh tế là yếu tố cần thiết để tồn tại và nhân rộng, nhưng giải quyết vấn đề xã hội mới là mục tiêu đích của một doanh nghiệp xã hội.

Đại diện CSIP chia sẻ, suốt thập kỷ qua, khái niệm doanh nghiệp xã hội chưa được định nghĩa rõ ràng, thậm chí có nhiều hoài nghi. Nhiều người thậm chí còn đặt câu hỏi, việc kết hợp các vấn đề xã hội với kinh doanh có thực sự giải quyết được các vấn đề xã hội hay chỉ là cách PR.

Đến nay, cộng đồng doanh nghiệp, giới phát triển cũng như giới học giả tại Việt Nam đã thừa nhận đây là một hướng đi đúng đắn, phù hợp với xu thế phát triển chung của xã hội. Bên cạnh sự gia tăng về số lượng, tinh thần

(Xem tiếp trang 11)

NỀN TẢNG KHÁM CHỮA BỆNH TỪ XA SẼ THAY ĐỔI HỆ THỐNG Y TẾ VIỆT NAM

Nền tảng khám chữa bệnh từ xa giúp kết nối các y bác sĩ đầu ngành với người bệnh từ khắp nơi, giúp tiết kiệm chi phí và nâng cao chất lượng y tế cộng đồng.

Nền tảng đáp ứng đủ 6 lĩnh vực khám chữa bệnh theo quy định của Bộ Y tế gồm: Tư vấn y tế; Hội chẩn tư vấn khám, chữa bệnh; Hội chẩn tư vấn chẩn đoán hình ảnh; Hội chẩn tư vấn phẫu thuật; Đào tạo chuyển giao kỹ thuật khám bệnh, chữa bệnh.

Khi nền tảng được triển khai, người dân có thể dễ dàng theo dõi sức khỏe qua ứng dụng hoặc website, kết nối với bác sĩ qua hình thức gọi điện, nhắn tin, đặt lịch khám, tương tác với người thân, người có cùng bệnh và cập nhật thông tin hướng dẫn điều trị. Cơ sở y tế có thể lập phác đồ theo dõi cho từng bệnh nhân, quản lý tình trạng sức khỏe hàng ngày, cảnh báo, nhắc nhở điều trị, tương tác trực tiếp với bệnh nhân (qua điện thoại, tin nhắn) và chỉ định điều trị, phục hồi chức năng, tư vấn dinh dưỡng, khám lại.

Phát biểu tại lễ khai trương sáng 18/4/2020, Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc nhấn mạnh, Việt Nam cần có những nền tảng công nghệ để giúp các cơ quan, tổ chức nhanh chóng đưa hoạt động của mình lên môi trường số, từ đó phục vụ tốt hơn, kịp thời hơn nhu cầu của người dân. “Những gì chúng ta chứng kiến từ Đại học Y Hà Nội cho thấy lợi ích rõ ràng của việc khám chữa bệnh từ xa. Các bệnh nhân vẫn được khám nhưng chỉ tới bệnh viện khi cần thiết. Bệnh viện tuyến trên có thể hỗ trợ bệnh viện tuyến dưới nhanh chóng và thuận lợi”, Thủ tướng nói.

Thủ tướng đề nghị Viettel khi triển khai nền tảng đi kèm với đào tạo, có lực lượng đảm bảo hệ thống chạy ổn định trên toàn quốc, phần

mềm liên tục được phát triển và nâng cấp để đáp ứng nhu cầu. “Tôi ghi nhận và đánh giá cao Bệnh viện Đại học Y Hà Nội, Tập đoàn Viettel, Bkav và các tập đoàn viễn thông khác đã có nhiều nỗ lực, sáng kiến trong thời gian qua, thể hiện bằng những hoạt động cụ thể ngày hôm nay”, Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc nói.

Theo Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam, việc ra mắt nền tảng khám chữa bệnh từ xa không chỉ giải quyết các vấn đề của Covid-19 mà còn là giúp thay đổi cả hệ thống khám chữa bệnh của Việt Nam.

Ông Nguyễn Thanh Long, Thứ trưởng Bộ Y tế, nhận định nền tảng của Viettel rút ngắn khoảng cách giữa bệnh viện các tuyến và các địa phương với nhau. Trong tương lai, Bộ sẽ triển khai nền tảng này đến từng người dân và chỉ đạo các bệnh viện triển khai thí điểm, từ đó hình thành khung pháp lý để sớm đưa vào vận hành chính thức. Các bệnh viện khi triển khai thêm kênh khám chữa bệnh từ xa sẽ giúp giảm số người trực tiếp đến bệnh viện, giảm bệnh nhân dồn về tuyến trên giúp xã hội và ngành y tế tiết kiệm hàng chục ngàn tỷ đồng mỗi năm.

Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc yêu cầu Bộ Thông tin và Truyền thông phối hợp với Bộ Y tế đẩy nhanh tiến trình chuyển đổi số trong lĩnh vực y tế. Hai Bộ cần xây dựng và từng bước hình thành hệ thống chăm sóc sức khỏe và phòng bệnh dựa trên các công nghệ số, ứng dụng công nghệ số toàn diện tại các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh; phát triển các nền tảng công nghệ cho lĩnh vực y tế; hình thành cơ sở dữ liệu quốc gia về y tế. Ngoài ra, hai Bộ cũng phối hợp xây dựng, hoàn thiện hành lang pháp lý, tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật tạo điều kiện cho chuyển đổi số trong lĩnh vực ■

Bản tin KNDMST số 13/2020

TINH THẦN KHỞI NGHIỆP CỦA THANH NIÊN XUẤT NGŨ

LÊ QUYÊN

Tỉnh Đoàn Quảng Bình

Quân đội là môi trường rèn luyện tốt, giúp thanh niên trưởng thành, sống có trách nhiệm với bản thân, gia đình và xã hội. Những năm qua đã có nhiều quân nhân hoàn thành nghĩa vụ quân sự tiếp tục phát huy bản chất Bộ đội Cụ Hồ tích cực, sáng tạo trong phát triển kinh tế gia đình, đóng góp công sức xây dựng quê hương.

Vốn là chiến sĩ Trung đoàn 335, Sư đoàn 324, Quân khu 4, năm 2008 anh Hoàng Trung Thành hoàn thành nghĩa vụ quân sự trở về địa phương ở tổ dân phố 1, phường Hải Thành, thành phố Đồng Hới. Với bản lĩnh và những đức tính được rèn luyện trong quân đội, anh Hoàng Trung Thành đã quyết tâm khởi nghiệp với mô hình sản xuất ghế đá. Trước khi tự mình mở xưởng, anh đã đi làm cho các cơ sở sản xuất ghế đá ở thành phố Hội An, Đồng Hới để tích lũy kinh nghiệm. Sau 2 năm lăn lộn với nghề, khi đã có tay nghề vững, điều luyện anh Thành quyết tâm khởi nghiệp. Đây là hướng khởi nghiệp phù hợp với sở trường cũng như nhu cầu của thị trường đối với mặt hàng ghế đá.

Từ các mẫu đơn giản, anh Hoàng Trung Thành đã dày công tìm hiểu, cho ra đời những sản phẩm như ghế đá mài granito, ghế đá giả gỗ, ghế đá hoa cương. Với cát, đá, xi măng, sắt thép, qua bàn tay khéo léo của người thợ lành nghề, những bộ ghế đá ra đời đã đáp ứng yêu cầu của người tiêu dùng. Tuy sinh sau đẻ muộn so với nhiều cơ sở chế tác đá vùng này, nhưng sản phẩm của anh khá phong phú và đa dạng,

Mô hình sản xuất ghế đá của anh Trung

Ảnh: **L.Q**

đã có chỗ đứng trên thị trường, được các nhà trường, cơ quan và hộ gia đình đặt hàng thường xuyên. Anh Hoàng Trung Thành cho biết: “Ban đầu tôi mở xưởng sản xuất ghế đá không có vốn nên rất khó khăn. Nhưng sau khi nhận được nguồn hỗ trợ từ Ngân hàng Chính sách xã hội tôi đã tìm cách nâng cao chất lượng sản phẩm, tạo nhiều mẫu hàng bắt mắt nên đã thu hút được khách hàng. Công việc “chạy đều” nên thu nhập cũng ổn định”.

Mỗi bộ bàn ghế có giá bán giao động từ 1,7 đến 2,3 triệu đồng, sau khi trừ các khoản chi phí, mỗi tháng Hoàng Trung Thành có thu nhập khoảng 15 triệu đồng, mang đến cho gia đình anh cuộc sống khá ổn định. Bên cạnh đó, cơ sở của anh còn tạo việc làm cho 3 thanh niên trên địa bàn với mức lương từ 8 đến 9 triệu đồng/tháng. Nói về dự định, anh Thành cho biết: “Thời gian tới, tôi sẽ mở rộng quy mô nhà xưởng, tạo thêm nhiều công ăn việc làm cho

người lao động, nhất là các đoàn viên trong tổ dân phố”...

Cũng với cát, đá, xi măng, sắt thép, nhưng anh Dương Văn Hào ở thôn Ngọa Cương, xã Cảnh Hóa lại chọn cho mình một hướng đi khác, đó là thực hiện mô hình đúc ống bi phục vụ cho các công trình xây dựng. Nhập ngũ từ năm 2008, anh được biên chế vào Lữ đoàn 44, Quân khu 4. Năm 2010, anh hoàn thành nghĩa vụ quân sự trở về địa phương nhưng do điều kiện kinh tế gia đình khó khăn nên anh đã vào miền Nam làm nhiều nghề khác nhau để kiếm sống. Anh Dương Văn Hào cho biết: “6 năm xa quê, thử sức với nhiều nghề, anh nhận thấy cuộc sống xa nhà gặp nhiều khó khăn, kinh tế không ổn định nên anh đã trở về quê tìm hướng khởi nghiệp với nghề đúc ống bi”.

Đúc ống bi là nghề khá nặng nhọc nhưng những năm tháng trong quân ngũ đã rèn luyện cho Dương Văn Hào nghị lực, ý chí không ngại khó, ngại khổ trước bất cứ việc gì, bởi vậy trong những giai đoạn khó khăn của buổi đầu làm nghề anh đã vượt qua để vươn lên. Từ một cơ sở đúc ống bi nhỏ lẻ, hàng làm ra không tìm được nơi tiêu thụ, đến nay với sự liên kết các công ty xây dựng, sản phẩm của anh đã tìm được chỗ đứng trên thị trường. Anh Hào là tấm gương sáng về nghị lực vươn lên trong phát triển kinh tế với lợi nhuận khoảng 15 triệu đồng/tháng. Không chỉ tạo nguồn thu cho gia đình, anh còn tạo việc làm ổn định cho 3 lao động địa phương với mức thu nhập bình quân 9 triệu đồng/người/tháng.

Trong số những thanh niên xuất ngũ mà chúng tôi có dịp gặp gỡ, có lẽ Phạm Minh Khôi là người đã trải qua nhiều khó khăn, vất vả nhất và cũng là một trong những người thành công nhất. Nhập ngũ năm 2004, Phạm Minh Khôi

Trang trại của anh Phạm Minh Khôi

Ảnh: **L.Q**

được biên chế về Bộ đội Biên phòng Quảng Trị. Trong 2 năm quân ngũ, ngoài những giờ đồ mồ hôi trên thao trường, anh đã dành thời gian để chăm sóc đàn vật nuôi, vườn cây ăn quả trong hoạt động tăng gia sản xuất của đơn vị, nhờ đó mà anh có cơ hội tìm hiểu về kỹ thuật chăn nuôi, trồng trọt và tích lũy kinh nghiệm cho mình. Năm 2006 xuất ngũ trở về địa phương, để thực hiện ý định của mình về việc thành lập trang trại, anh đã ngược xuôi nhiều nơi, làm nhiều nghề khác nhau. Sau 9 năm vất vả mưu sinh, năm 2015, khi đã tích lũy được một số vốn cộng với 50 triệu đồng từ nguồn vốn vay ủy thác do tổ chức đoàn quản lý, Phạm Minh Khôi thành lập trang trại tổng hợp. Anh Phạm Minh Khôi cho biết: “Nhận thấy quê hương của mình đang còn nhiều tiềm năng chưa được khai thác, vì vậy sau một thời gian tìm hiểu và được sự tư vấn của các cấp chính quyền, tôi đã quyết định đầu tư phát triển chăn nuôi, trồng trọt để phát triển kinh tế”.

Để khai thác lợi thế từ 5,5ha đất, Phạm Minh Khôi tiến hành trồng 4ha rừng kinh tế. Sau 5 năm chăm sóc, đến nay một số diện tích đã bắt đầu cho thu hoạch. Song song với việc trồng rừng, anh đã dùng 1,5ha đất để nuôi gà

bản địa, ngan, lợn rừng lai và dê. Tất cả các vật nuôi được thực hiện theo hình thức thả vườn, vì vậy, đàn vật nuôi luôn phát triển tốt, cho năng suất và chất lượng thịt cao, được thị trường là các nhà hàng, khách sạn khu vực thị trấn Phong Nha ưa chuộng. Sau 5 năm khởi nghiệp, đến nay trang trại của anh luôn duy trì đàn gà, ngan khoảng 500 con, đàn lợn 100 con và đàn dê 50 con.

Với việc nắm vững những kiến thức về chăn nuôi, trồng trọt cùng với bản tính chăm chỉ và sự năng động, sáng tạo của tuổi trẻ, mỗi năm mô hình trang trại của anh cho thu nhập trên 400 triệu đồng, lợi nhuận khoảng 250 triệu đồng. Thu nhập khá cao, nhưng Phạm Minh Khôi chưa dừng lại, anh vẫn áp ủ với nhiều dự định để khai thác triệt để quỹ đất cũng như nhu cầu về nguồn thực phẩm chất lượng cao của thị trấn du lịch Phong Nha. Anh Khôi cho biết: “Tôi sẽ phát triển thêm dê, heo bản, mở rộng thêm mô hình trồng cây ăn quả và nuôi lợn không bùn”.

Mỗi năm, cả tỉnh Quảng Bình có khoảng 1.000 quân nhân hoàn thành nghĩa vụ quân sự trở về địa phương, đây là lực lượng lớn lao động trẻ và nếu làm tốt công tác tư vấn, hướng nghiệp, đào tạo, giới thiệu, bố trí việc làm thì

không những giúp bộ đội xuất ngũ có việc làm ổn định mà còn cung cấp cho các tổ chức, đơn vị, doanh nghiệp lực lượng lao động có tinh thần trách nhiệm, kỷ luật và nhiệt huyết.

Đồng chí Nguyễn Văn Sáu, Phó Bí thư Tỉnh Đoàn nhấn mạnh: Hàng năm, các cấp bộ đoàn trong tỉnh phối hợp chặt chẽ với ngành Lao động - Thương binh và Xã hội và cơ quan quân sự cùng cấp tổ chức tốt các hoạt động truyền thông tuyên truyền về chính sách dạy nghề, giải quyết việc làm, xuất khẩu lao động tới đối tượng này thông qua việc tổ chức nhiều hoạt động cụ thể như đón bộ đội xuất ngũ, ngày hội việc làm... Cùng với công tác tư vấn, giới thiệu việc làm, Tỉnh Đoàn đã chỉ đạo đoàn cơ sở phát triển và duy trì hoạt động của các điểm tư vấn và giới thiệu việc làm; phối hợp với Ngân hàng Chính sách xã hội địa phương hỗ trợ nguồn vốn cho bộ đội xuất ngũ; đồng thời, xây dựng, duy trì và nhân rộng các mô hình câu lạc bộ thanh niên khởi nghiệp hoạt động hiệu quả trên địa bàn tỉnh... Đặc biệt, trong thời gian tới, Tỉnh Đoàn tiếp tục tăng cường nâng cao nhận thức về khởi nghiệp; động viên, khuyến khích và hỗ trợ quân nhân xuất ngũ mạnh dạn lựa chọn các mô hình phát triển kinh tế hộ gia đình, xóa đói giảm nghèo ■

KHỞI NGHIỆP HƯỚNG ĐẾN... (Tiếp theo trang 07)

doanh nhân xã hội đã bắt đầu lan tỏa sâu rộng trong cộng đồng.

Đơn cử, Trung tâm Hỗ trợ sáng kiến phục vụ cộng đồng CSIP với dự án Remake City Hà Nội đã ươm mầm và tăng tốc nhiều doanh nghiệp khởi nghiệp ý nghĩa, như Imagtor, cung cấp dịch vụ chỉnh sửa ảnh với đội ngũ nhân sự hơn 60% người khuyết tật; Journey of the Senses (JOS), nhóm các nhà hàng cao cấp và dịch vụ sáng tạo tạo việc làm cho

người khuyết tật; Công ty 1516 sản xuất tua bin gió kết hợp pin năng lượng mặt trời quy mô nhỏ, cung cấp năng lượng cho người nghèo, người thu nhập thấp; Ybox - nền tảng chia sẻ thông tin về công việc, kỹ năng, cơ hội cho người trẻ Việt.

Tuy nhiên, các doanh nghiệp còn gặp nhiều thách thức, đòi hỏi việc hình thành và phát triển một hệ sinh thái hỗ trợ toàn diện cho các sáng kiến xã hội tại Việt Nam ■

Bản tin KNDMST số 12/2020